

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 – Uudistukset

Opetusneuvokset
Kati Costiander
Heidi Sairanen

VIP-verkoston VIPU-yhdyshenkilöiden maakunnallinen tapaaminen

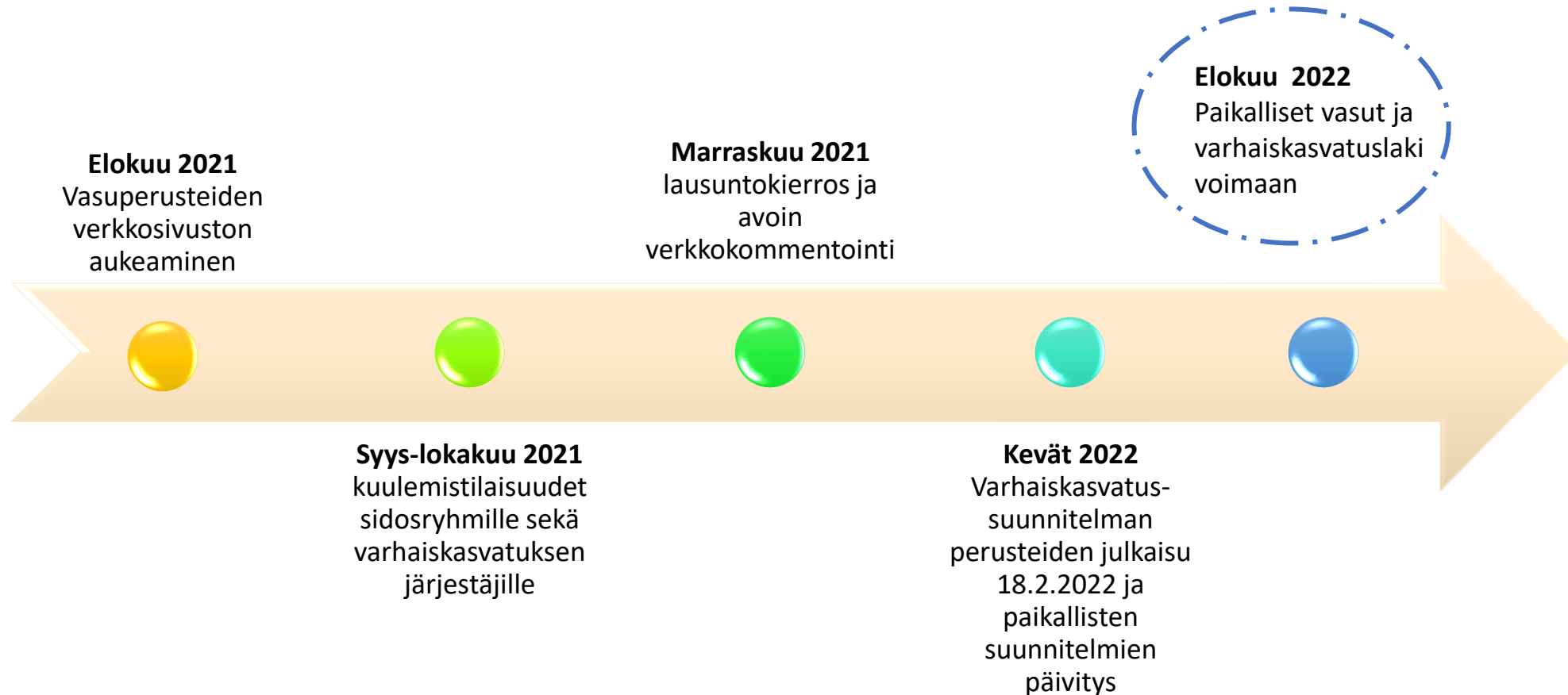
Määräys uusista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista

- Opetushallitus antoi määräyksen varhaiskasvatussuunnitelman perusteista helmikuussa 2022
- Perusteet on uudistettu vastaamaan joulukuussa 2021 hyväksytyjä muutoksia varhaiskasvatukseen
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on määräys, jota tulee noudattaa kaikessa varhaiskasvatuksen toiminnassa
- Varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee laatia valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat
- Varhaiskasvatussuunnitelman laatimisvelvoite koskee kunnan hankkimaa muuta varhaiskasvatusta ja kunnan valvomaa yksityistä lasten päiväkotitoimintaa tai yksityistä perhepäivähoitoa.

Varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivitysprosessi 2022

Muutokset varhaiskasvatuslakiin

- Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen (15 a §)
 - Tuen tasot
- Lapsen tuen toteutus (15 b §)
 - Tuen muodot (toimenpiteet)
- Lapselle annettavat tukipalvelut (15 c §)
- Tuen tarpeen arviointi (15 d §)
- Päätös tuesta ja tukipalveluista (15 e §)
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (23 §)
- Täsmennyksiä henkilöstön mitoitukseen (35 ja 38 §)

Muutoksista lyhyesti

- Valmistelussa on huomioitu kuulemiset, lausunnot sekä aiemmista perusteista saatuja palautteita.
- Uudistuksessa perusteiden käsitteet, lähdeviitteet sekä sisältö on päivitetty lain mukaisesti.
- Lisäksi tekstin oikeakielisyyttä on korjattu.
- Uudistuksia tehty kautta perusteiden, erityisesti lukuun viisi.

Uudistuvat käsitteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022
Inkluusio ja inklusioperiaate	Inkluusio ja inklusiiviset periaatteet
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Digitaalinen osaaminen (<i>laaja-alainen osaaminen</i>)
Suomalainen kulttuuriperintö	Moninainen kulttuuriperintö
Eheyttävä pedagoginen toiminta	Oppimisen alueita yhdistelevä ja soveltava pedagoginen toiminta
Käsityöllinen toiminta	Käsityöllinen ilmaisu
Pehmeät ja kovat materiaalit ja niiden työtavat	Teknisen työn ja tekstiilityön työtavat
-	Varhaiskasvatuksen opetuskieli
Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki	Lapsen tuki
-	Tuen tasot; yleinen, tehostettu, erityinen
Pedagogiset, rakenteelliset ja hyvinvointia tukevat muut järjestelyt	Tuen muodot; pedagogiset, rakenteelliset, hoidolliset
-	Tukipalvelut
-	Hallintopäätös

Inkluusio periaatteena, arvona ja kokonaisvaltaisena tapana ajatella

- **Inklusiivisiin periaatteisiin** varhaiskasvatuksessa kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys.
- Inklusiivisuus on käsitteenä **laaja** ja se tulee nähdä **kaikkia lapsia** koskevana ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvänä periaatteena, arvona ja kokonaisvaltaisena tapana ajatella.
- Perusteasiakirja on laadittu inklusion periaatteiden mukaisesti, joita tarkastellaan erityisesti **arvoperustaa** käsittelevässä luvussa 2, **toimintakulttuurin** ja **oppimisympäristön** näkökulmasta luvussa 3 ja **lapsen tuen** näkökulmasta luvussa 5.
- **Inklusiivisuus leikissä:** Henkilöstön tehtävä on turvata leikin edellytykset **inklusiivisten periaatteiden mukaisesti**, ohjata leikkiä sopivalla tavalla ja huolehtia siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus olla osallisena yhteisissä leikeissä omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaisesti.

Inkluusio lapsen tuen näkökulmasta

- Varhaiskasvatuksessa huolehditaan siitä, että jokainen lapsi kokee itsensä hyväksytyksi omana itsenään sekä ryhmän jäsenenä.
- Tuki varhaiskasvatuksessa järjestetään yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena **inklusiivisten periaatteiden mukaisesti**. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin.
- Tukitoimet suunnitellaan pedagogisesti niin, että lapsen osallisuus, oikeus oppia ja toimia osana vertaisryhmää toteutuvat lapsen edun mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksen inklusiivisen arvoperustan mukaisesti pedagogisen tuen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ensisijaisesti käyttää toimintatapoja, joissa lapsen tarvitsema tuki toteutuu osana vertaisryhmää.
- Esimerkiksi lapsen apuvälineiden käyttöä tai avustamista suunniteltaessa tulee ensisijaisesti järjestää nämä tukitoimet niin, että lapsi on osa vertaisryhmää ja mukana samoissa tiloissa ja tilanteissa muun lapsiryhmän kanssa.

Lapsen tuki 1/2

- Tuen järjestämisen **lähtökohtana** ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet. Lasta **kuullaan** lapsen ikä ja kehitys huomioiden.
- Tuen järjestämisen ja toteuttamisen vastuut on määritelty perusteisiin.
- Huoltajan kanssa tehtävä yhteistyö ja monialainen yhteistyö.
- Lapselle määritellään **sopivin tuen taso ja tuen muodot** tuen antamisen periaatteiden mukaisesti, mikäli laadukas pedagogiikka ei vastaa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin.
- Varhaiskasvatukseen osallistuvalla **lapsella on oikeus** saada **yleistä, tehostettua tai erityistä tukea** siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty.
- Varhaiskasvatuksen tuen muodot tarkoittavat lapsen tarvitsemia **pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia tukitoimia**.

Lapsen tuki 2/2

- **Aloite lapsen tuen vahvistamisesta** voi tulla ryhmän henkilöstöltä, huoltajalta tai muilta asiantuntijoilta.
- **Lapsen vasuun** on tehty tuen osalta tarkennuksia. → Opetushallitus päivittää lapsen vasun mallilomakkeen ja ohjeistuksen kevään 2022 aikana.
- **Päätös tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä tukipalveluista.**
- **Varhaiskasvatuksessa lapsen tuki voi olla** mm. suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen, ryhmien joustava muuntelu ja oppimisympäristöjen muokkaaminen, selkeä päiväjärjestys ja päivittäisten toimintojen rytmittäminen.

Linkkejä

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden valmistelun verkkosivu
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteiden-paivitys-2021>
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ePerusteet-palvelussa
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/varhaiskasvatus/8265240/tiedot>
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/sv/varhaiskasvatus/8265240/tiedot>
- Työn tueksi materiaalia Opetushallituksen sivuilla
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen-tueksi>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 uudistuvat -webinaarit

1. webinaari 23.2.2022 klo 8.30-12.00 suomenkielinen
2. webinaari 24.2.2022 klo 12.30-16.00 suomenkielinen
3. webinaari 2.3.2022 kl. 12.00–15.30 *ruotsinkielinen*
4. webinaari 3.3.2022 klo 8.30-12.00 suomenkielinen
5. webinaari 8.3.2022 klo 12.30-16.00 suomenkielinen
6. webinaari 9.3.2022 kl. 8.30–12.00 *ruotsinkielinen*
7. webinaari 15.3.2022 klo 12.30-16.00 suomenkielinen
8. webinaari 31.3.2022 klo 8.30-12.00 suomenkielinen

Webinaarista on tulossa myös tallenne Opetushallituksen sivuille

<https://www.oph.fi/fi/tapahtumat/2022/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-uudistuvat>

Ilmoittautuminen avoinna maaliskuun loppupuolelle

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos

